

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Stockholm 2021-05-31

Diarienum: Fi2020/02715

Samhällsbyggarnas yttrande avseende Boverkets rapport Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader, förslag på färdplan och gränsvärden

Samhällsbyggarna är en förening för dig som är engagerad i att utveckla, bygga och förvalta vårt framtida samhälle. Vi är en branschövergripande ideell nätverksorganisation med ca 3600 medlemmar. Vad som gör Samhällsbyggarna unika är vår bredd eftersom vi har spetskompetenser inom samhällsbyggnadsområdets alla delar. Vi bidrar med den senaste kunskapen som påverkar framtidens samhällsutveckling.

Vi lämnar härmed våra synpunkter på Boverkets rapport Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader, förslag på färdplan och gränsvärden.

Sammanfattning

Samhällsbyggarna ställer sig positiva till förslaget att utveckla reglerna för klimatdeklarationer så att de omfattar hela livscykeln och att det sätts gränsvärden för klimatutsläpp vid byggnation. Det är en viktig drivkraft för att uppnå klimatmålet om klimatneutralitet till 2045.

Vi anser att tidplanen för att införa skärpningar av gränsvärden kan skärpas något. Vi föreslår att tidsperioderna för skärpning av gränsvärdena sätts till 2033 och 2041.

Vi föreslår att klimatdeklarationen ska lämnas in i samband med att fastighetsägaren söker bygglov istället för när byggnaden har uppförts. Detta för att vi ska åstadkomma en skarp effekt och ett incitament att bygga klimatsmart. Vi föreslår också att klimatberäkningen bör verifieras efter det att byggnaden är uppförd.

Bakgrund och skäl för synpunkter och ställningstagande

Sverige står inför stora utmaningar i att uppfylla både nationella och europeiska energi- och klimatmål. Att införa en lag om klimatdeklarationer är en viktig del av de åtgärder som måste införas för att vi ska lyckas nå målet. För att driva utvecklingen framåt behövs både rimliga och skarpa krav samt ökade kunskaper hos alla aktörer i värdekedjan.

Samhällsbyggarnas kommentarer till förslagen i rapporten

Sid 13 Utökad redovisning av klimatdeklarationerna

En separat deklaration av biogen kolinlagring i träbaserade produkter föreslås att införas som obligatorisk att deklarerat under övrig miljöinformation. Det blir då en redovisning av den positiva klimatpåverkan för byggnaden. På motsvarande sätt bör även nettoexport av lokalproducerad el till elnätet deklarerat som övrig miljöinformation.

Ett komplement till detta skulle kunna vara att separat deklarerat om det finns i ett fjärrvärmenät med bio-CCS eller annan klimatbra teknik, som exempelvis kraftvärme, tillverkning av biokol med mera.

Sid 17 Konsekvenser

Samhällsbyggarna anser att det vore bra att också ha med ett stycke om konsekvenser för energibolagen.

Sid 19 Konsekvenser för byggprodukttillverkare

Eftersom det innebär en stor kostnad att ta fram EPD:er, särskilt för mindre företag, föreslås att det möjligen skulle behövas någon form av stödssystem för att ta fram en EPD. Detta inte minst om gränsvärden införs.

Samhällsbyggarna förstår problematiken och resonemanget för ett sådant stöd. Vi anser dock att det är viktigt att ställa krav på helheten om ett sådant stöd ska ges. Det innebär att en produkttillverkare måste beakta även andra faktorer förutom klimatfrågan såsom exempelvis fuktproblem och farliga ämnen som kan påverka kvaliteten på produkten.

Sid 35 Tidplan för införande av gränsvärden

Boverket föreslår att gränsvärden för klimatutsläpp från byggnader införs 2027 för byggskedet (modul A1–A5) för att sedan successivt skärpas 2035 och 2043. Innan gränsvärden införs och skärps bör de föregås av en noggrann utvärdering.

Samhällsbyggarna anser att det är positivt att gränsvärden införs från och med 2027 och det är viktigt att möjliggöra att gränsvärden sätts även på de övriga modulerna som införs i beräkningarna från 2027 så fort som möjligt.

Branschen har haft förhållandevis god tid på sig för att förbereda sig och höja kunskapsnivån för att genomföra klimatberäkningar och det bör därför inte vara något problem att införa gränsvärden. Inför 2027 bör det förtydligas när klimatdeklarationen ska lämnas in; är det som föreslaget till 2022, det vill säga för att erhålla ett slutbesked eller är det vid ansökan om bygglov? Vi förordar att det bör krävas en klimatdeklaration för att få bygglov för att det ska få en skarp effekt och ett incitament att bygga klimatsmart. Vi föreslår också att klimatberäkningen bör verifieras efter det att byggnaden är uppförd.

Sid 39. Framtagande av schabloner

För att underlätta beräkningar av tillkommande byggnadsdelar från och med 2027, rekommenderas att ett antal schablonvärden utvecklas. Dessa bör tillgängliggöras i den nationella klimatdatabasen:

- *ett schablonvärde som täcker hela byggdelen "Invändiga ytskikt och rumskomplettering"*
- *beroende på datatillgång, eventuellt också ett eller ett par schablonvärden som täcker hela byggdelen*
- *schablonvärden för beräkning av demontering, rivning (modul C1) och transport (modul C2) ses över och uppdateras vid behov.*

Samhällsbyggarna anser att det krävs schabloner även för installationer. Generellt anser vi att schablonerna bör vara transparenta för att tydliggöra vad som ingår i de framtagna värdena.

Sid 41-42 Tillkommande moduler i klimatdeklarationen från 2027

När lagen om klimatdeklaration träder ikraft den 1 januari 2022 ska modulerna A1-A5 deklarerars (byggnadsdelarna bärande konstruktionsdelar, klimatskärm samt innerväggar). Till 2027 föreslås att även modulerna B2, B4, B6 och C1-4 ska deklarerars. För modulerna A1 -A5 tillkommer även byggnadsdelarna installationer, invändiga ytskikt samt rumskompletteringar. Dessutom föreslås att övrig miljöinformation – biogen kolinlagring och nettoexport av lokalproducerad el ska ingå i deklarationen.

Samhällsbyggarna anser att det är positivt att klimatdeklarationen ska kompletteras med beräkning av ytterligare moduler för att erhålla en mer rättvis bild av hela byggnadens klimatutsläpp. Det behöver dock förtydligas vad syftet med att särredovisa biogen kolinlagring och nettoexport av lokalproducerad el är.

Det är viktigt att de beräkningar som ska göras överensstämmer med övriga regler och förordningar, exempelvis hur energianvändning beräknas och definieras enligt BBR.

Vi anser också att det behöver förtydligas vad som innefattas i begreppet rumskompletteringar.

Ett förslag är också att ha med modul B1, för att möjliggöra att få med karbonatiseringen, det vill säga upptagningen av koldioxid i den färdiga betongen, i beräkningen. Det bör i så fall finnas en tydlig beskrivning av hur den ska beräknas. Ett skäl till att ha med detta är att man i ett tidigt skede kan påverka klimatutsläppen genom att konstruera och rita byggnaderna så att man ökar karbonatiseringen i en byggnad och därmed minskar det totala koldioxidutsläppet.

Det är viktigt att det också finns scenarier beskrivna för både B- och C-modulerna avseende underhåll och utbyte av byggdelar och installationer.

Sid 43 Motiv till val av ytterligare moduler

En separat deklaration så kallad övrig miljöinformation av biogen kolin-lagring i träbaserade produkter föreslås att införas som obligatorisk att deklarerar.

Vi förslår att även bio-CCS, biokol och kraftvärme i fjärrvärmesystemet kan deklarerar.

Sid 47 Behov av preciseringar av byggnadsdelar

Installationer bör ingå som en del i klimatberäkningen enligt det som är föreslaget i rapporten. Samhällsbyggarna håller med om att det är mycket viktigt att det preciseras vilka installationer som ska ingå i beräkningen.

Sid 51. Metod för gränsvärden

Boverket föreslår att:

- *Från 2027 omfattar gränsvärden för klimatutsläpp från byggnader för byggskedet (modul A1–A5).*
- *Från 2027 omfattar gränsvärden en mer komplett byggnad än när deklareringskrav infördes 2022. Tillkommande byggnadsdelar är installationer, invändiga ytskikt och rumskompletteringar.*
- *Gränsvärden sätts differentierat för småhus, flerbostadshus och lokaler.*
- *Nivån för gränsvärden 2027 sätts så att 20–30 procent lägre klimatutsläpp än ett referensvärde som tas fram i en studie med klimatberäkningar av byggnader. Referensvärdet stäms av mot registrerade klimatdeklarerationer.*
- *Skärpning av gränsvärden föreslås ske 2035 och 2043 med inriktningen att de skärps linjärt från gränsvärdet 2027, förslagsvis med 40 procents reduktion till 2035 och 80 procents reduktion till 2043.*
- *Utvärderingar bör göras i god tid före skärpningar av gränsvärden för att säkerställa att gränsvärden inte styr på ett oönskat sätt.*

Det är viktigt att så fort som möjligt sätta gränsvärden på helheten för att driva på utvecklingen mot klimatneutralitet för bygg- och anläggningssektorn. Vi föreslår att tidsperioderna för skärpning av gränsvärdena sätts till 2033 och 2041. Det är viktigt att det sker avstämningar i god tid före skärpningarna, som det är föreslaget, så att det säkerställs att vi är på rätt väg för att uppfylla målen.

Samhällsbyggarna anser att det är svårt att bedöma om nivåerna för gränsvärdena som är angivna i rapporten är rimliga eftersom referensvärdena inte är beräknade ännu. Det är viktigt att metoden för hur gränsvärdena ska beräknas beskrivs för att kunna göra den bedömningen. Eftersom Boverkets databas räknar med konservativa data kommer det leda till en osäkerhet om det blir lätt eller svårt att uppfylla kraven - frågan är om referensvärdena kommer bli höga eller låga?

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till energiexpert Birgitta Govén på 08-698 58 53 eller birgitta.goven@byggforetagen.se

Stockholm den 31 maj 2021

Med vänlig hälsning

Olle Hansson e.u.

Samhällsbyggarna, sektionen för Hållbar Utveckling